

Visit Finland

OPAS ELÄVÄN PERINNÖN VASTUULLISEEN
MATKAILULLISEEN TUOTTEISTAMISEEN

Yhteinen polku

2021

 Museovirasto
Museiverket

Visit Finland

Yhteinen polku – Museovirasto ja Visit Finland

Marraskuu 2020

Matkailun ja kulttuurin syke – elävä kulttuuriperintö
matkailun voimavarana

Toukokuu 2021

Elävän perinnön ja matkailun toimijoiden yhteinen työpaja

Käsikirjoitus Hanna Puro

Toimitus yhteistyössä Museovirasto ja Visit Finland

Maaliskuu 2022

LIVIND – elävä perintö ja kestävä kehitys

Yhteinen polku – elävän perinnön kanssa toimivat tahot ja matkailutoimijat

Visit Finland

Mitä?

Opas tukee elävän perinnön vastuullista käyttöä matkailussa.

Kenelle?

- elävän perinnön kanssa toimiville tahoille
- matkailutoimijoille

Miksi?

Perinnetoimijat

- vahvistaa toimintansa taloudellista kestävyyttä
- avartaa käsityksiä omasta perinnöstä sekä identiteetistä.

Matkailijat

- elävä perintö tarjoaa elämyksiä ja mahdollisuuden oppia uutta kulttuurista ja paikallisesta elämäntavasta.

Sisällys

Lukijalle	3
Elävän perinnön vastuullinen matkailullinen tuotteistaminen.....	4
Elävä perintö ja kestävyiden neljä ulottuvuutta.....	7
Aitous kannattelee	8
Yhteistyö on kestävyiden perusta	11
Matkailijasta osa tarinaa.....	14
Osallistuminen sitouttaa	16
Digitaalisuus tukee saavutettavuutta	18
Elävän perinnön tuotteistamisen uhat ja ratkaisut	19
Elävän perinnön tuotteistamisen polku	21
Kestävää menestystä	27
Lähteet	29

Kestävää menestystä – 3 avainsanaa

Tämän oppaan tavoitteena on tukea elävän perinnön kestävää käyttöä matkailussa. Tiivistetysti sen tärkeimmät opit voidaan kiteyttää kolmeen avainsanaan:

- **Aitous.** Elävää perintöä sisältävä matkailutuote on jotakin olemassa olevaa, jonka jokin yhteisö tunnistaa omakseen.
- **Yhteistyö.** Perinne on tuotteistettu ja sitä markkinoidaan sekä kehitetään monitoimijaisessa yhteistyössä matkailutoimijan ja perinteenharjoittajien kesken. Myös taloudellinen hyöty jaetaan yhdessä.
- **Vastuullisuus.** Matkailutoimija on sitoutunut toimimaan vastuullisesti, ja edistämään toiminnallaan sosiaalisesti, kulttuurisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävää kehitystä. Vastuullisuudesta viestitään aktiivisesti.

Yhteinen polku, 2021

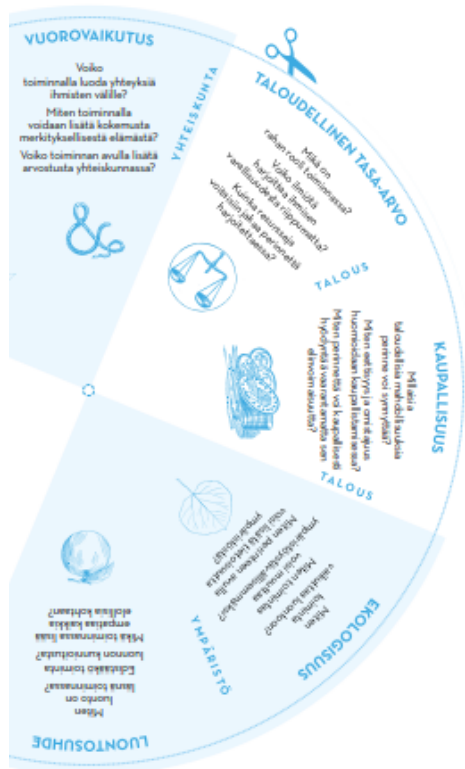

SUSTAINABLE TRAVEL FINLAND

Visit Finland on kehittänyt matkailuyritysten ja matkailualueiden tueksi [Sustainable Travel Finland -ohjelman \(STF\)](#). Ohjelmaan osallistuvat matkailutoimijat saavat käyttöönsä konkreettisen kestävän matkailun kehittämissä, jolla kestävän kehityksen mukaisten toimenpiteiden omaksuminen helpottuu. Ohjelma tarjoaa matkailutoimijoille konkreettiset työkalut ja hyödyllisiä vinkejä toimintansa

analysointiin vastuullisuusnäkökulmasta sekä henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden sitouttamisesta mukaan kokonaisvaltaiseen vastuullisuuteen.

Kun matkailutoimija on kulkenut STF-polun ja täyttänyt sen sisältämän kriteeristön, saa toimija STF-merkin. STF-merkki on matkailijalle näkyvä osoitus siitä, että yritys tai destinaatio toimivat vastuullisesti kaikilla kestävyden osa-alueilla. STF-ohjelma on jatkuvan kehittämisen työkalu ja sen tarkoitus on auttaa matkailuyrityksiä sekä destinaatioita omaksumaan kestävän matkailun toimet osaksi kaikkea tekemistä.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN KOMPASSI

Elävä perintö luo monipuolisia mahdollisuuksia kestävän kehityksen edistämiseen myös matkailussa. Museoviraston sivuilta löytyvä [Kestävän kehityksen kompassi](#) on työkalu, joka auttaa hahmottamaan ja jäsentämään vastuullisuuden teemoja, käymään niistä keskustelua ja kehittämään omaa toimintaa.

Kompassissa kestävän kehityksen neljä ulottuvuutta (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen) on jaettu kahdeksaan aihealueeseen, joissa kussakin on kolme kysymystä. Voit esimerkiksi pohtia tietyn organisaation tai perinneilmiön vuorovaikutusta, osallisuutta tai luontosuhdetta ja miettiä, miten toimintaa voisi keskustelussa syntyneiden oivallusten avulla kehittää. Kompassia voivat käyttää kaikki elävää perintöä ja kestävä kehitystä toiminnassaan pohtivat tahot.

Elävän perinnön tuotteistamisen uhat ja ratkaisut

UHKA

Perinteen ylikaupallistaminen ja aitouden häviäminen.

Liikamatkailu, luontotuhot ja roskaaminen.

Perinnettä kunnioittamattomat matkailijat.

Paikallisten asukkaiden häiriintyminen.

Kulttuurinen omiminen.

Matkailun päästöt.

RATKAISU

Keskittyminen perinteen ytimeen, perinnetoimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö ja heidän asiantuntijuutensa huomioiminen.

Kävijämäärän hallinta, ohjeistukset, kulkuväylät, toimiva pysäköinti, riittävä jätehuolto.

Kävijähallinta ja ohjeistukset, "code of behavior", osallistaminen, asiakas-segmentointi, markkinointiviestintä.

Paikallisten osallistaminen, yhteistyö ja keskustelu, kävijähallinta, matkailijavirtojen ohjaaminen, melu- ja valosaasteen minimointi, yhteistyö infran ylläpidossa, viestiminen vastuullisuudesta ja kestävydestä.

Tiivis yhteistyö perinnetoimijoiden kanssa, hyötyjen tasainen jakaminen, kulttuurin harjoittajien sitouttaminen, kulttuurin hyödyntäminen sille ominaisella alueella.

Päästökompensaatiot, hiilineutraalius, vastuullinen kulutus, ekologisten valintojen tekeminen helpoksi ja kannattavaksi, lähituotannon suosiminen.

[Yhteinen polku -opas](#)

[Mukaan matkailuun -opas](#)

Visitfinland.fi → Matkailun julkaisut → Kulttuurimatkailu

Visit Finland